

Beth ydy Mapio Proses?

Mae mapio proses yn ddiagram llif gwaith i ddod â dealltwriaeth gliriach o broses neu gyfres o brosesau cyfochrog.

Mae'n eich helpu i ddadansoddi problemau a chanfod meysydd i'w gwella

Mae'r rhan fwyaf o sefydliadau sydd am godi pethau "ris yn uwch" yn mapio prosesau gan ddefnyddio un neu fwy o'r canlynol: model [Deming](#) sef "Total Quality Management", meini prawf yr [International Standard Organization](#), [Goldratt's Theory of Constraints](#), [Baldrige Criteria for Excellence](#), neu'r cerdyn [Balanced Score Card](#).

Adeiladu Siart Llif Proses

Cam 1: Penderfynu ar y Ffiniau

- a) Ble mae'r broses yn cychwyn?
- b) Ble mae'r broses yn gorffen?

Cam 2: Enwi'r camau

- a) Defnyddiwch ferf i ddisgrifio'r dasg.
- b) Gall y siart llif naill ai ddangos digon o wybodaeth i ddeall y llif cyffredinol o'r broses neu fanylu am bob gweithred fanwl a mannau penderfynu.

Cam 3: Trefnu Dilyniant y Camau

- a) Defnyddiwch nodiadau ar bapur 'post-it' fel gallwch chi symud y tasgau.
- b) Peidiwch, am y tro, gosod y saethau.

Cam 4: Lluniadwch y Symbolau sy'n Berthnasol

- a) Cychwynnwch gyda'r symbolau sylfaenol:
  - i. Mae siâp hirgrwn yn dangos y mewnbwn i gychwyn y broses neu'r allbwn ar ddiwedd y broses.
  - ii. Mae blwch neu hirsgwar yn dangos tasgau neu weithgaredd a berfformir yn ystod y broses.
  - iii. Mae'r saethau'n dangos cyfeiriad llif y broses.
  - iv. Mae diemwnt yn dangos y pwyntiau yn y broses lle gofynnir cwestiwn 'ydy / nac ydy' neu bod angen penderfyniad
  - v. Dim ond saeth sy'n dod allan o'r blwch gweithgaredd, fel arfer. Os bydd mwy na un saeth, efallai byddwch angen diemwnt penderfyniad.
  - vi. Os oes yna saethau adborth, gwnewch yn siŵr bod pob cylch adborth wedi ei gau h.y. dylai eich arwain yn ôl i'r blwch mewnbwn.

Cam 5: Model o'r system

- a) Lluniadwch siartiau gan ddefnyddio'r dull model system o fynd ati.
- b) Mewnbwn – defnyddiwch wybodaeth yn seiliedig ar y bobl, peiriannau, deunyddiau, dulliau ac amgylchedd.
- c) Proses - defnyddiwch is-setiau o brosesau mewn cyfres neu'n gyfochrog.
- d) Allbwn – defnyddiwch y canlyniadau neu'r canlyniadau a ddymunir.
- e) Rheolaeth – defnyddiwch rheolau busnes gorau sydd ar gael.
- f) Adborth – defnyddiwch wybodaeth o arolygon neu adborth.

Cam 6: Gwiriwch ydy hyn yn gyflawn

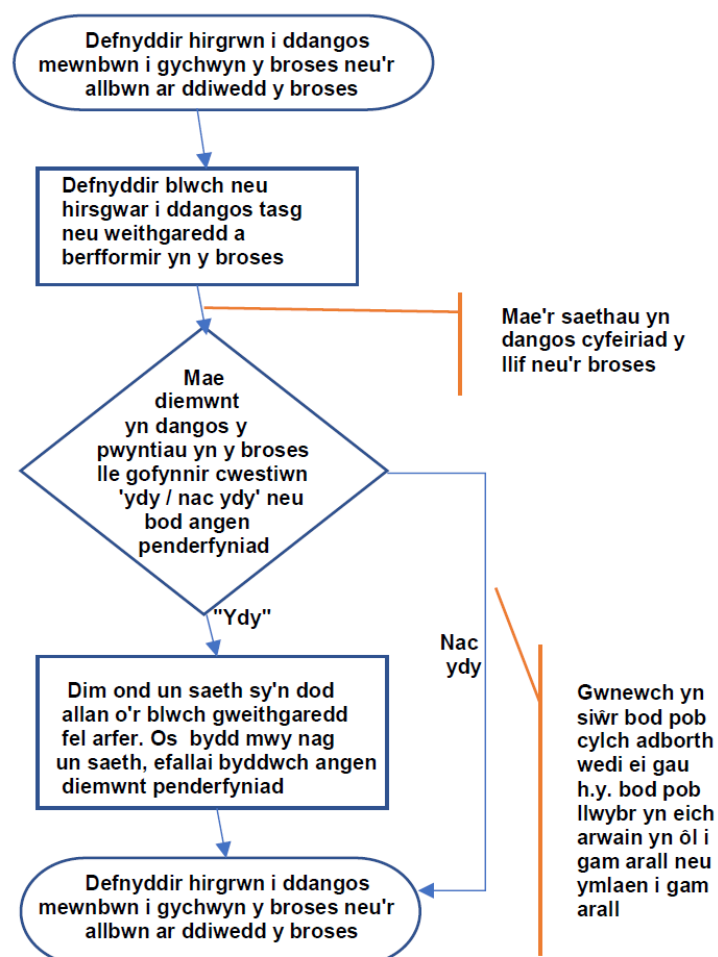
- a) Dylech ddefnyddio gwybodaeth siart sy'n berthnasol, gan roi teitl a dyddiad fel gellir cyfeirio ato'n rhwydd.

Cam 7: Cwblhau'r siart llif

- a) Holwch ydy'r broses hon yn cael ei chynnal yn y modd priodol.
- Ydy pobl yn dilyn y broses yn ôl y drefn?
  - Oes gennym ni gonsensws?
  - Beth sy'n ddi-angen; ychwanegwch beth sydd ar goll.

Pwrpas mapio proses ydy defnyddio diagramau i ddeall y broses rydyn ni'n ei defnyddio ar hyn o bryd a gofyn beth sy'n ddisgwyliedig gennym ni; beth ddylem ni fod yn ei wneud i ddarparu gwell ffocws a boddhad cwsmeriaid. Bydd yn nodi pa arferion gorau y mae angen i ni eu hymgorffori ac yn dod o hyd i feincnodau priodol ar gyfer mesur sut y gallwn gyrraedd ffyrdd gwell o gyfathrebu ein gwasanaethau. Fel y dywedodd Dr. George Washington Carver: - "Gwasanaeth yn syml sy'n mesur llwyddiant."

Enghraifft o Siart Llif (cyfieithiad)

Hawlfraint Prifysgol Talaith Iowa (cedwir pob hawliau):

Copyright © 2010, Iowa State University, all rights reserved.
www.fpm.iastate.edu/worldclass/process_mapping.asp